

In elk tomatensegment weer veel te kiezen

Op de druk bezochte demodagen van Rijk Zwaan eind vorige week in Steenbergen kregen de bezoekers uitgebreid cijfermateriaal van de tomatenrassen in de verschillende segmenten.

In het segment trostomaat lijkt een verdere verschuiving naar grovere typen te komen. Met Futuno (72-479) en het deze week met de naam 'Endouwer' gedoopte ras 72-487 verwacht Rijk Zwaan daarop te kunnen inspelen. De gebroeders De Bruijn in Maastrand hebben hun bedrijf van 4,2 hectare in Maastrand vol staan met Futuno. Omdat zij in verband met het gevaar op besmetting met ziekten hun bedrijf niet open wilden stellen, werd tijdens de demodagen een film vertoond. Futuno levert het hele jaar een betrouwbare kwaliteit met diep rode, stevige vruchten. In productie ligt het ras nog wat achter op Levanzo (1,6 kilo per vierkante meter in week 34 in de rassenproef), maar het kan mee met praktijkrassen als bijvoorbeeld Success en Dolores. Voor geënt-getopte Futuno lijkt Emperador een geschikte onderstam, maar bij 1 op 1 geënte planten is de groei-krachtige onderstam Stallone

Zelf het gewas bekijken met de cijfers erbij heeft een grote meerwaarde bij de rassenkeuze, zeker in een jaar dat veel proefplanten zijn vernietigd vanwege een vermeende Clavibacter-aantasting.

met zijn generatieve inslag een betere combinatie. Het nieuwe ras Endouwer (72-487) haalt wel de productie van Levanzo en bijvoorbeeld Komeett. Deze hoogronde tomaat is niet diep rood van kleur. Ben Zwinkels van Rijk Zwaan verwacht dat er volgend seizoen 25 hectare van deze tomaat komt te staan, waarmee het zaad ook meteen op is. Levanzo lijkt door zijn gevoeligheid voor pepino op zijn retour. In het segment losse tomaat is het witresistente ras Avento kwalitatief en productief sterk, met een goede smaak. Elanto

is moeilijker te telen, maar is in dit segment een topper qua smaak.

Bij de cocktailtomaten is Briosio de grote afwezige op de demotuin in verband met exclusiviteitsafspraken. In de praktijk bewijst dit ras echter een bijzonder hoge productie te combineren met een goede smaak.

In het fijne segment zijn troscherryras Tastery (72-136) en de losse cherrytomaat Sassari (72-138) opvallende nieuwe rassen. Tastery is sterk tegen scheuren, loopt in productie gelijk op met bijvoorbeeld Conchita, maar zal in het na-

jaar waarschijnlijk uitlopen omdat het ras niet gevoelig is voor gele stengels na het terugkopen van de plant. Sassari maakt bij hogere nachttemperaturen toch splijttrossen aan, waardoor meer snelheid kan worden gemaakt in de teelt. De trosruimtomaat Tovale (72-141) heeft goede papieren als het gaat om kwaliteit, productie en arbeidsvriendelijkheid. Met de komst van het ras Sunstream is het segment Flavorino nagevoerd.

Doordat de kasruimte per segment is ingedeeld en per ras een heel pad is ingeruimd, zijn de proefresultaten van de demotuin redelijk betrouwbaar. Naast productiegegevens is via padregistratie de arbeidsbehoefte van de rassen bijgehouden. Bovendien is op drie momenten in het teeltseizoen de smaak berekend met behulp van het smaakmodel van Wageningen UR. Voor een aantal rassen is een proef met verschillende onderstammen uitgevoerd.

Het belang van deze demoproeven is dit jaar toegenomen. Materiaal voor veel andere rassenproeven is vernietigd als gevolg van een (achteraf loze) melding van Clavibacter in proefzaad, vorig jaar zomer. ■

Goedkopere zonnecellen

Een drastische prijsdaling van zonnecellen kan de haalbaarheid van de elektriciteit leverende kas (Elkas) vergroten.

Volgens de Wageningse onderzoeker Piet Sonneveld, ook projectleider van Elkas, daalt de prijs van zonnecellen sterk. Door de crisis is er sprake van een stagnerende vraag en daardoor van overproductie

bij bedrijven die jarenlang fors hebben geïnvesteerd in de ontwikkeling. Omdat de zonnecellen een kwart uitmaken van de totale kostprijs van de elektriciteit leverende kas, heeft de prijsdaling forse invloed op de terugverdientijd bij exploitatie. Als de pv-cellen 30 procent in prijs dalen, scheelt dat al snel 8 procent op de totale kostprijs van de kas. Het meerjarig Elkas-onder-

Naast de al bewezen technische haalbaarheid lijkt de Elkas nu ook financieel aantrekkelijker te worden.

zoeksproject is afgerond. De mogelijkheden om overtollige zonne-instraling om te zetten in elektriciteit, via reflectie op een scherm in de kas, lijken gunstig.

In september wordt een vervolgvraag ingediend bij het Productschap Tuinbouw, om het concept door te ontwikkelen. Daarmee is een bedrag van 800 duizend euro gemoeid. ■